

Region Värmlands internationella strategi 2016 – 2020

- Att främja hållbar tillväxt i Värmland genom internationellt arbete



Innehåll

Värmland i världen	3
Syfte:	4
Mål:	4
Målgrupp:	4
Process:	4
Strategins sammanhang	5
Geografisk fokusering	7
Prioriterade områden	8
Avgörande framgångsfaktorer.....	11
Geografisk uppdelning av det internationella arbetet inom Region Värmland....	13
Handlingsplaner.....	13
Uppföljning.....	13

Värmland i världen

Med sitt läge mellan två av Europas huvudstäder, Stockholm och Oslo och närheten till Nordsjön via Väneren, är Värmland en central del av Europa och Världen.

Internationellt arbete, både i Värmlands närområde, inom EU och i ett större globalt perspektiv, är en förutsättning för att kunna möta de samhällsutmaningar som Värmland står inför, så som ökad global konkurrens, den demografiska utvecklingen samt klimat-, miljö- och energifrågorna.

De flesta samhällsutmaningar kräver internationellt samarbete, detta innebär för Region Värmland att vi behöver driva våra prioriterade frågor på en internationell arena, genom ett stort internationellt engagemang och internationella samarbeten. Internationellt samarbete är, så som lokalt, regionalt och nationellt arbete, en förutsättning för att kunna göra verklighet av Region Värmlands övergripande mål, en hållbar tillväxt i Värmland.

Region Värmlands internationella strategi 2015 – 2020 bygger på tidigare strategier inom området och har tagits fram för att ge stöd och bidra till arbetet om att nå målet om en hållbar tillväxt i Värmland. Den internationella strategin ska bidra till att skapa ett strategiskt förhållningssätt i prioriteringar och vägval inom det internationella området. Strategin försöker även identifiera hur Region Värmland kan tillföra ett mervärde till de internationella samarbeten som redan idag finns mellan kommuner, organisationer och aktörer i Norge, EU och i övriga världen.

Genom att Region Värmland arbetar inom utvalda inriktningar genom internationella samarbeten är förhoppningen att uppnå bättre resultat än genom att adressera utmaningarna på egen hand. Mervärde skapas då främst genom kunskaps- och erfarenhetsutbyten, lösningar på gemensamma problem och strukturer samt skapande av en större kritisk massa. Ansvarig enhet för det internationella arbetet på Region Värmland är enheten för regional tillväxt.

Syfte:

Syftet med strategin är att den ska vara ett verktyg för Region Värmlands förtroendevalda och anställda i arbetet med att nå de uppsatta målen i Värmlandsstrategin. Strategin ska vara vägledande i fråga om prioriterade frågor och framtida samarbeten inom regionens internationella arbete.

Mål:

Det övergripande målet med Region Värmlands internationella strategi är att Region Värmland bedriver en internationell verksamhet i syfte att stärka hela regionens tillväxt och attraktivitet.

Målen för det internationella arbetet blir:

- att stärka regionens position som påverkansaktör nationellt och internationellt
- att bedriva omvärldsbevakning i prioriterade frågor
- att skapa arenor för lokal och regional samverkan kring de internationella frågorna
- att integrera det internationella arbetet i all Region Värmlands ordinarie verksamhet
- att bidra till kompetensutveckling för förtroendevalda och tjänstemän inom de internationella frågorna
- att bidra med stöd och expertis i projektutveckling kopplat till EU-stöd
- att bidra till ökat internationellt samarbete
- att förmedla internationella kontakter till regionens medlemmar

Dessa mål ska uppnås genom samordning, utveckling och påverkan inom ett visst antal prioriterade områden.

Målgrupp:

Region Värmlands internationella strategi är framförallt en intern strategi för Region Värmlands förtroendevalda och tjänstemän men ska även kunna ses som ett stöd, i de internationella frågorna, till Region Värmlands medlemmar, kommunerna och landstinget i Värmland.

Process:

Den internationella strategin har tagits fram i samarbete med Region Värmlands medlemmar och med alla enheter inom Region Värmland. För att välja ut de prioriterade områdena för strategin har möten hållits med enhetschefer inom organisationen och avstämningar är gjorda med EU-nätverket i Värmland.

För att få en politisk avstämning har strategin även stämts av med Region Värmlands arbetsutskott innan det slutliga beslutet i Region Värmlands styrelse.

Strategins sammanhang



Region Värmland har valt att grunda sin internationella strategi på framförallt följande dokument:

Europa 2020

Europa 2020-strategin är EU:s gemensamma tillväxt och sysselsättningsstrategi. Europa 2020 styr tillväxtpolitiken det närmaste decenniet och är ett gemensamt ansvar mellan EU, medlemsstaterna och den lokala och regionala nivån. Strategin är av stor vikt för Värmland då EU:s sammanhållningspolitik¹ för 2014-2020 har tydliga kopplingar till målsättningarna i Europa 2020. Strategin innehåller fem övergripande mål för sysselsättning, innovation, klimat och energi, utbildning samt social sammanhållning.

Östersjöstrategin

EU:s strategi för Östersjöregionen har tre mål; rädda havsmiljön, koppla samman regionen och öka välbördet. EU:s Östersjöstrategi innebär ett fördjupat samarbete som knyter samman Östersjöregionen. Strategin handlar om att integrera vägnät och järnväg och om att knyta samman energimarknaderna i Östersjöområdet. Strategin lyfter även vikten av att människor möts och samarbetar exempelvis inom forskningsarbeten och kulturellt utbyte inom regionen. Samt uppmanar att stimulera till ökad handel och utjämna sociala och ekonomiska klyftor i regionen.

Nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020

I den nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 tydliggörs den nationella nivån syn på att det internationella perspektivet är av stor betydelse i arbetet med en hållbar regional tillväxt. Strategin visar även på att de gränsregionala och transnationella programmen som Sverige deltar i ska bidra till att stärka gränsöverskridande innovationssystem och insatser för att bygga upp kritisk massa inom forskning och innovation samt klusterutveckling, främja konkurrenskraften hos näringslivet i gränsregioner,

¹ Sammanhållningspolitiken är EU:s främsta investeringspolitik. Den omfattar alla regioner och städer i EU och ska stimulera framväxten av arbetstillfällen, konkurrenskraften mellan företag, den ekonomiska tillväxten och hållbar utveckling. Dessutom ska den höja medborgarnas livskvalitet. För Värmland innebär sammanhållningspolitiken och det stöd som ges från strukturfonderna att vi kan förmera angelägna satsningsområden.

främja anpassning till energi-, miljö- och klimatutmaningar samt bidra till hållbara transporter genom stärkt planering av infrastruktur och kommunikationer. Strategin lyfter även att det regionala tillväxtarbetet är tydligt resultatorienterat och strävar efter att utveckla samarbeten och kunskapsutbyten internationellt.

Värmlandsstrategin

Värmlandsstrategin klargör att oavsett prioriterat sakområde är det viktigt att anlägga ett internationellt perspektiv och att ha internationella referensramar. Fler samarbeten och kontakter med aktörer från övriga världen ger inte bara ökade kunskaper, perspektiv och stimulans utan också möjligheten till en större kritisk massa, nya relationer, ökade insikter och förståelse för andras människors villkor och förhållande. För Värmland är det viktigt att aktivt söka nya internationella samarbeten och i synnerhet att bygga vidare på de som redan finns. För att vidga Värmlands internationella utblick och förmera regionens resurser är det viktigt att de värmländska aktörerna deltar mer i EU:s territoriella samarbete och sektors- och forskningsprogram. Region Värmlands internationella strategi kopplar starkt till Värmlandsstrategin.

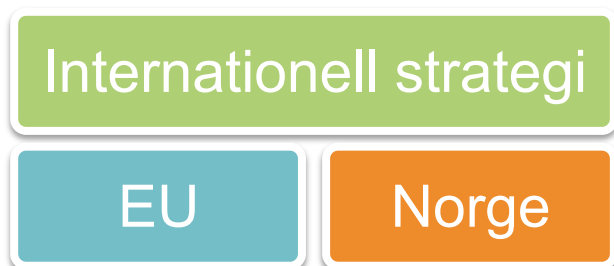
Centrala aktörer i genomförandet av strategin

Det finns flera olika aktörer som samverkar med Region Värmland i det internationella arbetet. Viktiga aktörer som bidrar till regionens arbete inom det internationella området är exempelvis:

- EU-nätverket i Värmland, består av representanter från alla regionens medlemmar.
- Kommunalråden i medlemskommunerna
- Kommuncheferna i medlemskommunerna
- Landstinget i Värmland
- Region Värmlands norska vänfylken, Hedmark, Akershus och Østfold.
- Sveriges Kommuner och Landsting
- Tillväxtverket
- ESF
- Länsstyrelsen Värmland
- Karlstad universitet
- Näringsdepartementet
- Sveriges ständiga representation i EU
- EU:s institutioner
- ERRIN-nätverket
- Paper Province
- Compare
- ALMI
- Communicare
- Vinnova
- Länsstyrelsen Jämtland
- Andra svenska, norska och europeiska regioner

Geografisk fokusering

Den internationella strategin avser alla internationella frågor och kontakter som regionen har med övriga världen. För att få spets, kunskap och resultat inom det internationella arbetet har Region Värmland valt att göra en geografisk fokusering på EU och Norge. Sveriges medlemskap i EU innebär att samarbete inom unionen eller samarbeten som finansieras av EU ges en särskild ställning inom det internationella arbetet. Värmland har ett unikt läge med närheten till Oslo samt en tradition och historia knuten till Norge i många olika frågor. Utifrån detta har Norge och frågor kopplade till vårt grannland, där Värmland är en del av nationsgränsen, en särskild ställning för Värmland.



EU

EU har en stor påverkan på kommuner och regioner. EU:s regionalpolitik syftar till att främja ekonomisk och social sammanhållning för att minska skillnaderna mellan utvecklingsnivån i de olika europeiska regionerna. Regionalpolitiken inom EU bidrar till att finansiera projekt för regioner, städer och deras invånare, så att regionerna fullt ut kan uppnå ökad tillväxt och konkurrenskraft.

Det är på regional och kommunal nivå som de flesta EU-besluten genomförs och implementeras i praktiken. Även de olika fonder och program som initieras på EU-nivå för att främja exempelvis regional utveckling, innovation eller företagsutveckling påverkar förutsättningarna för det regionala arbetet. Eftersom Värmland påverkas av EU vill vi i vår tur vara med att påverka och bidra på EU-nivå. Region Värmland har utifrån denna målsättning ett regionkontor på plats i Bryssel. Kontoret bevakar bland annat frågor som är av intresse för regionen och försöker påverka EU:s beslutsfattare i en så fördelaktig riktning för Värmland som möjligt. Utifrån det stora antal EU-frågor som påverkar lokal- och regionalnivå är EU en geografisk prioritering för Region Värmlands internationella arbete.

Norge

Värmland är en gränsregion längs den svensk-norska gränsen. Från riksgränsen är det bara 100km till Oslo. Det är viktigt att tillvarata möjligheter till kritisk massa och föra samman utmaningar och kunskap i en geografisk närhet. Värmland delar även många samhällsutmaningar med Norge som kräver ett vidareutvecklat samarbete. Värmlands närhet till Oslo bidrar bland annat till att Värmland har en mycket bättre möjlighet för tillväxt och ökad välfärd än regionen annars hade haft.

Norge är Sveriges viktigaste exportmarknad. Handelsutbytet mellan de båda länderna har en lång och stark tradition och både Sverige och Norge är beroende av att relationen långsiktigt fortsätter att utvecklas och förstärkas. Arbetskraftens rörlighet över gränsen är viktig både för Norges och Värmlands utveckling.

Med insikt om de många gemensamma frågor som Norge och Värmland delar är Norgefrågorna prioriterade i Region Värmlands internationella arbete.

Prioriterade områden

- Infrastruktur
- Näringsliv
- Sammanhållningspolitiken 2021
- Utbildning
- Integration
- Kultur

Infrastruktur

Prioritet - Länken Oslo-Stockholm

Den norska arbetsmarknaden är beroende av att människor arbetspendlar över den svensk-norska gränsen för att säkra tillgången på kompetens. Idag arbetspendlar ca 25 000 personer från Sverige till Norge. Av dessa bor ca 5 900 i Värmland.

Varje år flyger 1,2 miljoner resenärer mellan Oslo och Stockholm. Minskade flygresor mellan Stockholm och Oslo är ett viktigt led för att nå de nationella klimatmålen. För att nå målen om en hållbar grön framtid måste järnvägen mellan huvudstäderna utvecklas som ett alternativ till flyget. En bättre infrastruktur till Oslo skulle även innebära att både tillgången på jobb för de boende i Värmland och arbetskraft/kompetens till företagen i regionen kan öka.

En av de viktigaste satsningarna inom det internationella arbetet kopplat till infrastruktur blir projektet, Oslo-Stockholm 2:55. Projektet drivs av Region Värmland tillsammans med Karlstad kommun, Örebro stad samt Region Örebro län.

I förlängningen av detta arbete ska regionen även arbeta för att lyfta frågan kring den norra länken i den "nordiska triangeln" i det europeiska TEN-arbetet.

Näringsliv

Skoglig bioekonomi är ett av de utpekade styrkeområdena i Värmlands regionala forskning- och innovationsstrategi för smart specialisering.

Ett hållbart skogsbruk och en högkvalitativ råvara är en av Värmlands grundläggande styrkor. Skogsindustrins processer och produkter är Värmlands industriella spets. Värmland har ett världsledande företagskluster inom skoglig bioekonomi – Paper Province – som samlar näringsliv, forskning, utbildning och samhälle för värdeskapande med en skoglig bioekonomi som gemensam grund. För att på bästa sätt främja möjligheter kring skoglig bioekonomi ska Region Värmland arbeta för väl förankrade insatser och spridning av resultat, nätverk och erfarenheter både nationellt men även internationellt. Internationella samarbeten, organisationer och EU:s institutioner är betydelsefulla aktörer för att skapa erfarenhetsutbyten mellan Värmland och regioner som har samma utmaningar och frågeställningar inom området.

Region Värmland ska inom det internationella arbetet öka sitt engagemang kring bioekonomi och cirkulär ekonomi i europeiska nätverk samt profilera Värmland som en bioekonomiregion med skogen som bas på en europeisk nivå. Detta ska göras genom bland annat deltagande i det europeiska nätverket ERRIN, andra utvalda projekt och initiativ samt genom stöttande av nyckelaktörer i Värmland.

Framtida sammanhållningspolitiken

Sammanhållningspolitiken är EU:s främsta sätt att uppnå Europa 2020-målen.

EU:s strukturfonder och program har öppnat möjligheter för Värmland att söka samverkansprojekt med andra regioner för att lösa våra stora samhällsutmaningar. Fonderna och programmen utgör inte bara en finansieringsmöjlighet utan är i sig också strategiska

forum för diskussioner om prioriteringar och konkreta insatser både över gränser och mellan lokala, regionala och nationella aktörer. Pengarna för sammanhållningspolitiken fördelas utifrån tre strukturfonder: Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden.

Tillsammans förfogar fonderna över cirka 367 miljarder euro. Det är mer än en tredjedel av EU:s sammanlagda budget. Värmland har under de tidigare programperioderna varit bra på att få fram strategiskt viktiga projekt för regionen. Det är därför viktigt för Värmland att möjlighet för regionen att söka EU-medel som stöttar den regionala utvecklingen finns kvar i den framtida sammanhållningspolitiken. Region Värmland har ett stort intresse av att delta i framtagandet av den kommande sammanhållningspolitiken efter 2020 för att säkerställa att regionens erfarenheter, synpunkter och ställningstaganden tas till vara.

Region Värmland ska genom ett strategiskt påverkansarbete, både genom omvärldsbevakning samt påverkansarbete gentemot viktiga, utvalda aktörer och organisationer, bli en tydlig part i utformningen av den kommande sammanhållningsperioden efter 2021. Förberedelsearbetet inför kommande programperiod kommer att vara prioriterat inom det internationella arbetet.

Utbildning

Värmland behöver höja utbildningsnivån och förbättra kompetensmatchningen. Näringslivet och de offentliga organisationernas behov av kompetent arbetskraft är en av grundpelarna för Värmlands framtid. Region Värmland initierar, stödjer, leder och samordnar olika insatser som leder fram till att höja länets utbildningsnivå och öka kompetensmatchningen. Region Värmland driver även fem folkhögskolor, det internationella perspektivet och skolornas internationalisering ska ses som en naturlig förutsättning för att skolorna på bästa sätt ska kunna leva upp till syftet med folkbildningen och regionens uppdrag. Regionens uppdrag är att i demokratisk anda uppmuntra elever i skolorna att utveckla identiteter som inte bara är lokala utan även internationella eller globala till sin karaktär. Region Värmland behöver därför driva folkhögsskolsfrågor i ett globalt perspektiv och det är av stor vikt att skolorna är proaktiva för att kunna vara delaktiga i den globalisering som sker inom dessa områden.

Det internationella arbetet inom utbildningsområdet ska fokusera på att stötta regionens medlemmar med att hitta nätverk och finansieringsmöjligheter för de utmaningar som finns på lokal och regional nivå inom utbildningsområdet. Exempelvis inom passande EU-program och fonder som Erasmus+ och Europeiska socialfonden. Region Värmlands folkhögskolor ska i det internationella arbetet bidra med kunskap och kompetens till ett hållbart samhälle, utveckla internationella samarbeten och skapa goda möjligheter för studenterna att tillägna sig internationella perspektiv och erfarenheter. Skolorna ska även arbeta för en ökad medverkan i internationella nätverk.

Integration

Europeiska kommissionen har uttalat att man vill hantera flyktingkrisen som en union – konsekvent och ständigt arbete för en samordnad europeisk respons i flykting- och migrationsfrågan. Enligt EU har medlemsstaterna tillgång till stort stöd för detta arbete under programmen 2014–2020. Dessa åtgärder skulle kunna vara investeringar i den sociala infrastrukturen, hälsovård, utbildning, bostäder och barnomsorg, förnyelse av eftersatta stadsområden, åtgärder för att minska invandrades rumsliga och utbildningsmässiga isolering, nystartade företag och annat.

Region Värmland kommer under de närmsta åren att fokusera på två prioriterade områden inom integrationsområdet med målet att skapa ett mer inkluderande Värmland. De två målen

är att tillgängliggöra tillväxtarbetet för fler och strategisk kompetensförsörjning. Region Värmland kommer inom det internationella arbetet bevaka kommissionens arbete med att undersöka hur EU-stöd ska kunna bidra till att lösa migrationsutmaningen inom ramen för gränsöverskridande samarbetsprogram och makroregionala strategier. Region Värmland kommer även att planera för och genomföra seminarium inriktade på frågan om integration och migrationsutmaningarna kopplat till EU och EU-bidrag.

Kultur

Kulturen är viktig för Värmland, regionen har ett rikt kulturliv med både bredd och spets, som bidrar till social gemenskap, rika upplevelser och hur Värmland uppfattas utifrån. Kulturlivets internationalisering är viktig av flera skäl. Ökade samarbeten, kontakter och möten med aktörer från övriga världen ger kunskaper, perspektiv och stimulans. Öppenhet och mobilitet bidrar till ett varierat och dynamiskt kulturutbud av hög kvalitet. Det är därmed också ett sätt att utveckla kulturverksamheterna och att utveckla och förnya kulturskaparnas konstnärliga uttryck. En ökad internationalisering ger fler människor i Värmland tillgång till en mångfald av konst och kultur från andra länder. Det gäller såväl evenemang och festivaler som gästspel och gästateljéer. Kulturen är en utmärkt kontaktskapare, ett effektivt verktyg när regionen öppnar sig mot omvärlden. Kultur från länet bör därför ges fler möjligheter att presenteras internationellt.

Region Värmland ska inom det internationella arbetet bidra till att det värmländska kulturlivet i större utsträckning använder olika typer av program och bidrag som kan sökas till kulturlivets internationalisering. Med sitt geografiska läge har Värmland särskild anledning att ytterligare utveckla möjligheterna till kulturellt utbyte och strategisk samverkan med norska partners.

Avgörande framgångsfaktorer

Region Värmlands roll inom de internationella frågorna är att stödja, initiera, samverka och leda utvecklingsprocesser. Region Värmland är också en viktig medfinansierare och samarbetspartner i många av de utveckling- och EU-projekt som drivs i Värmland.

Region Värmland driver ett internationellt arbete som fokuserar på strategisk utveckling, samordning och påverkansarbete. Det innebär att regionen arbetar strategiskt för att stödja värmländska tjänstemän och politiker i att bevaka och påverka prioriterade policys. Detta görs genom ett antal olika aktiviteter inom tre olika områden samordning, utveckling och påverkan.



Samordning

Region Värmland tar ett ansvar för att samordna och organisera processer inom det internationella området som på olika sätt bidrar till en regional tillväxt och utveckling i Värmland. Inom ramen för detta arbete kommer regionen att säkerställa att det finns ett tydligt strategiskt arbete inom de internationella frågor för att möjliggöra för tjänstemän och förtroendevalda inom regionen, samt regionens medlemmar, att kunna förmera det arbete som görs på hemmaplan med ett internationellt tillskott. Detta görs bland annat genom att Region Värmland driver EU-nätverket i Värmland, där deltagare från alla regionens medlemmar finns representerade. Varje år arrangerar regionen även ett antal konferenser och seminarium i Värmland med fokus på aktuella internationella frågor. Inom samordningsansvaret ingår även att regionen sprider aktuell information och arrangerar möten med olika programkontor för EU-programmen. Region Värmland ansvarar också för att ta fram och underhålla vänskapsavtal med internationella vänregioner och organisationer.

Strategisk utveckling

Region Värmland erbjuder tjänstemän och förtroendevalda i Värmland olika möjligheter till utveckling inom det internationella området. Detta görs genom att arrangera kompetensutvecklande konferenser och seminarium, men även genom att ta fram rapporter inom olika ämnen. Rapporter och faktablad ska tas fram vid behov för att koppla internationella frågor till Värmland, exempelvis strategier och målsättningar från EU-nivå ska kunna sättas i relation till de utmaningar och mål som finns på regional- och lokalnivå. Regionen deltar även i flertalet nätverk och kommittéer där det finns möjligheter till utveckling och lärande. Kontoret i Bryssel samt beredningsfunktionen på regionkontoret i Värmland stödjer även regionens medlemmar i projektutveckling inom EU:s program och fonder.

Påverkan

Genom ett strategiskt påverkansarbete ska Region Värmland säkerställa att regionens erfarenheter, synpunkter och ställningstaganden tas till vara. För att göra detta krävs ett

proaktivt arbete där regionen själva tar initiativ till deltagande i arbetsgrupper, nätverk och möten. Det krävs även att regionen arbetar med en intensiv intressebevakning för att kunna avgöra när information och initiativ från Värmland behöver komma beslutsfattare på olika nivåer till godo. Region Värmland kommer även att använda de möjligheter som det innebär för regionen att delta i kommittéer, expertgrupper och nätverk för att föra fram Värmlands synpunkter och erfarenheter. I de fall där Region Värmland ser ett behov, kommer regionen att ta fram initiativyttranden för att i skriftlig form föra fram våra ståndpunkter. I den mån det är möjligt kommer regionen att samordna vårt påverkansarbete med andra svenska, norska och europeiska regioner.

Geografisk uppdelning av det internationella arbetet inom Region Värmland



Region Värmland har sitt regionkontor i Värmland, regionen har också ett kontor i Bryssel samt en obemannad kontorslokal i Oslo.

På regionkontoret i Värmland ligger ansvaret för att samordna strategiska processer horisontellt inom alla Region Värmlands ansvarsområden. Fokus för verksamheten i Värmland är EU:s strukturfonder, de transnationella programmen Nordsjön och Östersjön, samt norgefrågorna.

Region Värmlands kontor i Bryssel, Region Värmland European Office, har fokus på strategisk utveckling kopplat till EU:s institutioner i Bryssel och projektutveckling inom EU:s sektorsprogram. Kontoret är ett komplement till det internationella arbete som bedrivs på regionkontoret i Värmland och det EU-arbete som sker ute bland regionens medlemmar. Genom att regionen även finns representerade i Bryssel ökar Värmlands synlighet på EU-nivå samtidigt som medvetenheten och förståelsen hos de värmländska aktörerna för de politiska processerna i Bryssel ökar. Detta leder till att regionen och dess medlemmar kan delta i och påverka den europeiska politiska diskussionen och delta i internationella samarbeten.

Handlingsplaner

Till den internationella strategin finns även handlingsplaner kopplade, exempelvis en handlingsplan för Region Värmlands kontor i Bryssel, Region Värmland European Office samt en handlingsplan för Norgefrågorna. Handlingsplanerna uppdateras kontinuerligt och specificerar mer i detalj vad som ska genomföras inom de olika områdena.

Uppföljning

I Region Värmlands interna kontrollplan redogörs att alla antagna strategidokument ska återrapporteras till regionstyrelsen en gång per år. Detta gäller även för den internationella strategin. Ansvarig enhet för återrapporteringen är enheten för regional tillväxt.